

Talouden sopeutus 2026-2029

Kaupunginhallitus 2.3.2026

Mistä sopeuttaa ja miten?

Palveluverkot

- Syntyvyyden laskuun perustuvat väestöennusteet ovat muuttavat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden ja –tarjonnan kehittymisnäkymiä merkittävästi
- Peruskoulussa olevien lasten määrä vähenee historiallisen paljon vuoteen 2030 mennessä
- Kokonaisuudessa huomioitava myös lasten määrän vaikutus opetusryhmiin- ja opettajamääriin, ohjaajiin ja avustajiin, ravintopalveluihin, yksikön lakatessa siivoukseen, kuljetuksiin, kiinteistön ylläpidon kustannuksiin, työllisyyteen, verotuloihin ja miten käy tyhjentyville rakennuksille
- Palveluverkkoihin liittyvä sopeuttaminen ei tarkoita ainoastaan yksiköiden lakkauttamista vaan myös uusien investointien ja peruskorjausten järkevää arviointia
- Kuntien välisen yhteistyön hyödyntäminen
- Onko kunnassa ajantasainen tieto eri palvelupisteiden käyttöasteista, onko kaikkien ylläpito edelleen järkevää?

Mistä sopeuttaa ja miten?

Palvelujen taso, laatu ja laajuus, järjestämisen vaihtoehdot

- Kohtaavatko palvelutarpeet ja tarjonta toisensa?
 - Esim. varhaiskasvatuksessa täyttöaste vs. käyttöaste, kuinka paljon avustavaa resurssia
 - Oma toiminta vs. ulkoistettu
- Onko hyvät vuodet mahdollistaneet sellaista, josta nyt voisi luopua tai nipistää?
 - Maksujen ja taksojen tason tarkastaminen, maksuttomien palveluiden läpikäynti
 - Hankinnat – tarkastele myös tässä alueellisen yhteistyön mahdollisuudet
 - Tapahtumatoiminta
 - Hanketoiminnan kriittinen tarkastelu
- Onko päällekkäisiä avustamisen muotoja (rahallinen avustus, ilmaiset tilat, yhteistyösopimukset)
- Kunnan ei-palvelutuotannon käytössä olevien kiinteistöomistusten läpikäynti
 - Erityisesti vajaakäytöllä tai tyhjillään olevat kiinteistöt
- On vaikea sopeuttaa ilman, että ollaan valmiita myös luopumaan jostakin

Mistä sopeuttaa ja miten?

Investoinnit

- Tiukentuneessa taloudellisessa tilanteessa tulee arvioida uudelleen myös pidemmälle ajalle tehtyjä investointisuunnitelmia ja investointien ajallista jaksottumista
- Tehdään se mitä tarvitaan, ei välttämättä se mitä halutaan
- Investoinnin oikea mitoitus – tiedon hyödyntäminen
 - Jo rakennettua on haastava purkaa
- Omaan taseeseen rakentaminen ei ainoa vaihtoehto
- Investoinnin vaikutukset ylläpitokustannuksiin, poistoihin, lainakantaan sekä korkokuluihin
 - Mikä on talouden kantokyky?
 - Talouden painelaskelman hyödyntäminen
- Myös kasvuinvestointeja tarvitaan

Toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta

- Merkittävät sopeutuspaineet edellyttävät toimenpiteiden valmistelun lisäksi myös muutosvalmiutta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet
- Päätettyjen toimenpiteiden toteutumista tulee seurata ja sitä, kuinka ne alkavat vaikuttamaan kunnan talouteen
 - Aktiivinen seuranta mahdollistaa ajoissa reagoinnin ja mahdollisten korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen
 - Valtuuston päätösten toteutumisen seuranta tapahtuu osavuosisikatsausten ja tilinpäätösten (toimintakertomusten) yhteydessä. Tarkastuslautakunta arvioi omalta osaltaan valtuuston päätösten täytäntöönpanoa ja toteutumista.
 - Tasapainotusohjelman toteutuksesta hyvä raportoida kaupungin-/kunnanhallitukselle säännöllisesti
- Tärkeää on myös seurata sitä, että samaan aikaan kun toteutetaan sopeutustoimia ei muilla lisäyksillä tai toiminnan laajennuksilla ”syödä pois” sopeutustoimien vaikutuksia.

Veroennuste vuosille 2026-2028

Vuoden 2026 verotuloennuste on heikentynyt Loimaan osalta -600 000 €. Talousarvion tekovaiheessa Kuntaliiton ennuste oli 34,1 milj. euroa. Kuntaliiton ennusteessa 29.1.2026 verotuloarvio vuodelle 2026 yhteensä 33,5 milj. euroa. Perusteluna talouskasvu ei ole lähtenyt elpymään ja työttömyys on kasvanut, minkä vuoksi ennustelaitokset ovat laajasti heikentäneet aikaisempia kehitysarvioitaan. Näin teki myös Valtiovarainministeriö talven taloudellisessa katsauksessa, johon veroennustekehikon arviot pitkälle perustuvat.

Verotuloennuste vuodelle 2027 on heikentynyt -669 000 € verrattuna valtuuston hyväksymään talousarviosummaan.

Verotuloennuste vuodelle 2028 on heikentynyt -914 000 € verrattuna valtuuston hyväksymään talousarviosummaan.

Valtionosuustulot vuodelle 2026

Opetus ja kulttuuritoimen rahoituksen heikkenemisen johdosta Loimaan valtionosuustulot vähenee vuodelle 2026 yhteensä -567 715 euroa verrattuna talousarviossa käytettyyn arvioon.

Talousarviokirjassa valtionosuudet ovat arvioitu 11,4 milj. euroon ja virallisen päätöksen mukaisesti valtionosuustulot ovat 10,8 milj. euroa vuodelle 2026.

Perusteluna OKM-vos:n pienenemiselle näyttää olevan sama kuin keskimäärin koko maassa eli valmistavan opetuksen väheneminen vuonna 2024 verrattuna vuoteen 2023. Loimaan sivistystoimi on tarkastanut järjestelmästänsä luvut (läsnäolokuukaudet) 4.2.2026, joita on rahoituspäätöksessä käytetty. Luvut ovat oikein.

Talousarvio 2026 ja ts 2027-2028

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa tulos

Ta 2026 - 0 tulos

Ta 2027 - 0,5 milj. euroa

Ta 2028 +0,1 milj. euroa

Helmikuun verotuloennusteen jälkeen tulosarviot:

Ta2026 alijäämä -1,2 milj. euroa

Ta2027 alijäämä -1,0 milj. euroa

Ta2028 alijäämä -0,8 milj. euroa

Epävarmuudet erityisesti suunnitelmavuosilla. Mm. rahoitusjärjestelmäuudistus sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen.

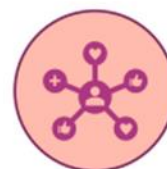
Valtuustokauden strategiset kärkihankkeet

- Strategiassa määriteltyjä tavoitteita toteutetaan mm. valikoiduilla strategisilla kärkihankkeilla valtuustokauden aikana.
- Kärkihankkeet ovat valikoituja keino- tai toimenpidekokonaisuuksia, jolla päästään olennaisella tavalla kohti strategisia tavoitteita ja visiota.
- Strategisten kärkihankkeiden toimenpiteet täsmennetään, aikataulutetaan ja vastuutetaan.
- Hallitus seuraa kärkihankkeiden toimeenpanoa osavuosiraportoinnin yhteydessä.

Osaavan työvoiman Loimaa

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen yhteistyössä työnantajien, koulutuksen järjestäjien ja työllisyysalueen kanssa.

Uudistuvan elinkeinoelämän Loimaa

Houkuttelevan yritysympäristön vahvistaminen ennakoivalla maankäytöllä, yritysalueiden kehittämällä ja toimivilla liikenne- ja ratkaisilla.

Houkuttelevan asuin- ja elinympäristön Loimaa

Vetovoimaiseen ja elinvoimaiseen ympäristöön panostaminen kehittämällä keskustaa ja kyliä, hyödyntämällä yhteisöjen vahvuuksia sekä huolehtimalla kiinteistöistä aktiivisesti.

Kestävien ja uudistuvien palveluiden seutukaupunki Loimaa

Palvelujen järjestäminen vaikuttavasti ja kestävästi huomioiden muuttuva väestörakenne ja palvelutarpeet.

Talousarvio 2026 ja ts 2027-2028

Loimaan kaupungin taloudellinen tilanne on heikentymässä negatiivisen valtionosuus- ja verotulokehityksen johdosta vuonna 2026.

Kaupungin pääsääntöisenä tavoitteena tulee olla ylijäämäinen vuosikate, eli tulojen tulee ylittää menot niin reilusti että poistot pystytään kattamaan.

Tulevan talouskehityksen valossa voidaan todeta, että ilman merkittäviä sopeutustoimenpiteitä Loimaan kaupungin talous ei ole tasapainossa, eikä se pysty vähentämään lainamääräänsä, vaan päinvastoin velkaantuu lisää.

Talousarvio 2026 ja ts 2027-2028 / Kaupunginjohtajan esitys 10.11.2025

Talouden luvut, kaupunki+ vesiliikelaitos

Vuonna 2026 tulos 0 euroa, (osinkotuottoja 450 t euroa tytäryhteisöiltä)

Vuonna 2027 alijäämää ~ 0,4 milj. euroa (lukuissa mukana osinkotuottoja 1,0 milj. euroa tytäryhteisöiltä)

Vuonna 2028 ylijäämää 182 t euroa (lukuissa mukana osinkotuottoja 1,5 milj. euroa tytäryhteisöiltä)

Kaupungin talousarvio ilman vesiliikelaitosta, alijäämäinen 2 milj. euroa (kolmen vuoden aikana) TA 2026, alijäämä -0,5 milj. euroa, TA 2027, alijäämä -1,1 milj. euroa, TA 2028 alijäämä -0,5 milj. euroa.

Talousarvio 2026 ja ts 2027-2028 / Kaupunginjohtajan esitys 10.11.2025

Rahoituserät 2026

Loimaan Kaukolämpö Oy maksaa osinkoa 450 000 euroa. Korkokuluihin vaikuttaa lainamäärän kehitys sekä korkotason ennakoitu kehitys. Lainaa otetaan suunnitelmakaudella investointien rahoittamiseksi.

Vesiliikelaitos maksaa peruspääoman korkoa 79 549 euroa.

Rahoituserät 2027

Loimaan Kaukolämpö Oy maksaa osinkoa 1 milj. euroa.

Rahoituserät 2028

Loimaan Kaukolämpö Oy maksaa osinkoa 1 milj. euroa sekä Loimaan Kuntakiinteistöt Oy:ltä tuottovaade 0,5 milj. euroa.

Sopeutusvaihtoehdot 3 milj. euron talouden tasapainottamiseen 2026-2029

1. Palveluverkkomuutokset
2. Henkilöstövähennykset tuotannollisista ja taloudellisista syistä
3. Veroprosenttien nosto

Sopeutus:

Vuonna 2026 0,5 milj. euroa, palvelualoilta esitykset taloustyöryhmälle

Vuonna 2027 1,0 milj. euroa

Vuonna 2028 1,5 milj. euroa

Vuonna 2029 ?